Book-Post

To,

15

If not delivered
please return to :

EDITOR,
THE VEDIC PATH,
P.O. Gurukul Kangri,
(U.P.) 249404.

क॰ गी॰ १

ॐश्रीगणेशायनमः॥ अर्जुनउवाच॥ ॐकिंपुण्यंचमहापापंत्वंकथंकस्यजनार्द
न॥ केनपुण्येनलभतेपात्रंसंसारबन्धनात्॥१॥ श्रीभगवानुवाच॥ शय्यादानेनवि
विद्वंवगोदानेपुत्रपौत्रकं॥ मिष्टदानेमहापापंश्रृणुत्वंपांडुनंदन॥२॥ अर्जुन
उवाच॥ किंपुण्येनलभतेदर्थेपुण्यंशरीरनिर्मलं॥ किंपुण्येनलभतेमुक्तिःकथं
कस्यजनार्दन॥३॥ श्रीभगवानुवाच॥ गुप्तदानेभवेदर्थमुपकारीवपुनिर्मले
तीर्थस्नानेभवेन्मुक्तिःश्रृणुत्वंपांडुनंदन॥४॥ अर्जुनउवाच॥ किंपुण्येनलभते
राज्यंकेनपुण्येधनाधिकः॥ किंपुण्येनलभतेविद्यांकथंकस्यजनार्दन॥५॥
श्रीभगवानुवाच॥ तपःपुण्येनलभेद्राज्यंहेमदानेधनाधिकः॥ एवंपुण्येनल
भेविद्यांश्रृणुत्वंपांडुनंदन॥६॥ अर्जुनउवाच॥ केनपापेभवेदंधःकेनपापेद
रिद्रता॥ भ्रूणपापीभवेत्कोष्टीकथंकस्यजनार्दन॥७॥ श्रीभगवानुवाच॥

क॰ गी॰ २

केनपापेभवेत्कानः केनपापेष्वपंगुलः ॥ केनपापेबालरंडीकथयेकस्य ।
जनार्दन ॥ १५ ॥ अर्जुन उवाच ॥ कन्याकपटयोकानः धर्मदानविषपंगुला ॥ पू
लनष्टाभवेद्रंडी शृणुत्वंपांडुनंदन ॥ १६ ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ केनपापेभ ।
वेत्स्वेतः किंपापेनेत्रदुःखितः ॥ केनपापेभवेत्कुष्ठः कथयेकस्यजनार्दन ॥ २
श्रीभगवानुवाच ॥ गोत्रस्त्रीगामनेष्वेतः उच्छिष्टेनेत्रदुःखितः ॥ विद्या
चोरीभवेत्कुष्ठः शृणुत्वंपांडुनंदन ॥ १७ ॥ अर्जुन उवाच ॥ मंडूकागर्दभश्चै
वश्वानकः जेवुकस्तथा ॥ चत्वारोपठतिवेदाः एवंभवतिब्राह्मणः ॥ १८
श्रीभगवानुवाच ॥ मंडूकश्चस्वरापानेवेश्यागामनगर्दभः ॥ श्वानःभावेऽज्ञा
लगामेपरद्रोहीचजेवुकः ॥ १९ ॥ अर्जुन उवाच ॥ किंपापमनमतेगर्भेवे
नपांथेजलेयरमः ॥ केनपापेभवेत्कलीकथयेकस्यजनार्दन ॥ २० ॥ श्रीभ २

परदाराभिगामीयःपरद्रव्यहरस्तथा॥ मूत्राद्दरिद्रोभवेत्कोष्ठीशृणुत्वंपां
डुनंदन॥ अर्जुनउवाच॥८॥ किंपुण्यंलभतेदेवंकिंपुण्यंगजवाजिनो॥
किंपुण्यंलभतेराज्यंकथयस्वजनार्दन॥९॥ श्रीभगवानुवाच॥ देवेद
वालयेदेवंभूदानंगजवाजिनो॥ अन्नदानेनलभेद्राज्यंशृणुत्वंपांडुनंदन १०
अर्जुनउवाच॥ किंपापेनविधवानेत्रा किंपापेपुत्रनाशनं॥ केनकर्मेणभवे
त्सेवंकथयस्वजनार्दन॥११॥ श्रीभगवानुवाच॥ कृतघ्नोद्रोहिणिपतेद्रा
ग्नीवदातेनपुत्रकः॥ कुलहीनकुलंभोगनलेवंभवतिनिश्चयः॥१२॥
अर्जुनउवाच॥ किंपापेनरकंगच्छेत्केनपापेनपुत्रकः केनपापीभवे
द्रोगीकथयस्वजनार्दन॥ श्री भगवानुवाच॥१३॥ कन्याविक्रीयन
रकंनीवदातेनिपुत्रकः॥ शायहलिंदाभवेद्रोगीशृणुत्वंपांडुनंदन॥ १४

ॐ श्रीगणेशाय नमः॥ अथ श्रीशिवकवचस्तोत्रमंत्रस्य ऋ-
षभयोगीश्वर ऋषिः। अनुष्टुप् छंदः। श्रीसांबसदाशिवो
देवता॥ ॐ बीजं नमः शक्तिः॥ शिवायेति कीलकं॥ श्री
सांबसदाशिव प्रीत्यर्थे पाठे विनियोगः॥ ॐ सदाशि- (1)
वाय अंगुष्ठाभ्यां नमः॥ नं गंगाधराय तर्जनीभ्यां न-
मः॥ मं मृत्युंजयाय मध्यमाभ्यां नमः॥ शिं शूलपाणया
अनामिकाभ्यां नमः॥ वां पिनाकपाणये कनिष्ठि-
काभ्यां नमः॥ यं उमापतये करतलकरपृष्ठाभ्यां न-
मः॥ ॐ सदाशिवाय हृदयाय नमः॥ नं गंगाधराय
शिरसे स्वाहा॥ मं मृत्युंजयाय शिखायै वषट्॥ शिं शू-
लपाणये कवचाय हुं॥ वां पिनाकपाणये नेत्र-
त्रयाय वौषट्॥ यं उमापतये अस्त्राय फट्॥ ॐ भू-
र्भुवः स्वः स्वरोमिति दिग्बंधनं॥ अथ ध्यानं॥ ध्या

१ येदेवं महेशं रुद्रं जनितमिदि निकेवाह वेदाविनेत्वं॥ इन्द्रा
दि कोत्रायलीं गेपवरमभगवदा जीतिहत्व प्रकृतं॥ य
ज्ञासीं नेहं मंतत्त्व नमंमरगतो वी धुवं त्वं वं लाके
विश्वायंविश्वं वयं निविलन्तपहं दं पं चवं ज्ञस्त्रिके
तं॥१॥ ऋषय जोवावा॥ नमस्तुत्य महादेवं विश्वव्यापिं
नमीश्वरं॥ वहोत्तारिमयं वसि सर्व रत्नाकरं रत्नं
प्राणपरं हवैपुरातनं गुहं हिविः श्रीधपापो धुवं हं दं पं
नं॥ जगपश्रदंहं कैविवातिमो चनेवहा नि पौवं कवि
वेहितापतं॥३॥ भवोदेवो सममासीनो यथा वह
सितासनः॥ प्रितेंद्र योजित प्राणानिंद्रतयो श्चिव म
काय॥४॥ हत्युदरी कांतरं सन्निविषयतेजसान्
त्विकज्ञावकं॥ शंप्रतीन्द्रियं सत्यमनलमा सुधामो
यानादमयं महेशं॥५॥ ध्यानावधूतादिवल वं

नवेद्यमंवै विदन्तेऽनन्तं मनश्चेताः॥ ४॥ षडक्षरन्या
ससमाहितात्मा श्रीवेन कुर्यात्कवचेन रक्षां॥ ५॥ सापा
नु देवो द्विविलदेवतात्मा ससारकूपे पतितो गजेंद्रः॥ ६॥ न
त्नाम दमोवरमंत्रमूलं धुनोतु मे सर्वमघं हृदिस्थः॥ ७॥
ह वेनमोस्तु निविश्वमूर्ति निर्मौमि निर्मायानंदघनं द्विमुख
मा त्वमोर सौम्यानन्दरूपशक्तिदेवः सर्वेश्वरः परात्परा
त्मन्॥ ८॥ यो रूपदेवचिहिवेततिविश्वं यासाम
स्त्रीमित्रीयाय मूर्तिः॥ यो यो स्वपदमानंदसांद्राकारोदिन
जीवननमोत्रतमुजन्मे नमः॥ ९॥ कलाक्षराणं सतुवता
९० किंचिन्मात्रमहीयसा मित्रवातकरूपे निदिलासा॥ सकलारूपे
वतु सोदनाजेव नीनादिजातिवरविलासमुत्तापात॥ १०॥
ब्रह्मविष्णुरुद्रनकारवज्ञासोविद्यावरसनीनिकुलाय
वामिनः॥ चतुर्भुजवक्तत्परमहंसनेन्नः प्राचांति
तारतत्वनुमामर्जयस्वा॥ ११॥ कलारवेदेतुयाया

गा॰
२

मलं रुकालठब्नात्रगुणानदधानः॥ चतुर्मुखोनी
लरुक्त्रिविलोचनः पायद्भोर्दिग्विदिक्पातिलामुहां॥१॥
कुंदेंदुशंखस्फटिकावजासोवेदानमालांवरदा
नयंकः॥ आस्तत्त्वेऽकरूपञ्चात्रः स्तोधिना
मेवतुमान्तती चाना॥२॥ वागत्तमालानय इकरु
स्तः स्रष्टा जगतां उत्सवस्समानवद्धः॥ त्रिलोचन
रुः चतुर्मुखो नाम यायात् दुष्टो व्याधिहा वामदेवः॥
वेदत्रयेशो भुवनत्रयेश्वरो लोकेशहंसा
सनपालितः॥ सितद्युतिंपंचमुखोवेतास्याम्बी
शालंकुशांधिपद्मरुत्तमासनः॥४॥ महेशाम
मचंद्रमौलिजटातमामाद्यदग्धनालनेत्रः॥ने
त्रैमसमात्यादुर्गानेत्रपात्रीनासांसहदरुतवि
श्वनाशः॥५॥ श्रीगायत्र्या हृतिमं पर्तिजौलकी

5

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

वपट प्रकोपस्फुरद्दृगलसोत्थुलिंतांडको शः ॥ घो
राहिसेनारोविदुर्निवार महद्भ्याद्दत्तवीर
पदः ॥ १५ ॥ यत्वत्स्मृतेरपवरूथसहस्रत
लायुतकोटिजीवरां ॥ संतोऽहिलीनां दात
[illegible] तापि नांदि धामरोदोरकुठारधार
१६ ॥ निर्हतुद्दस्मनुष्यपादलार्चित
लविपदांतक्रस्या ॥ श्रीदूलसिद्दत
ःहि द्धोत्संस्काससत्वीपधनःपिनः
कः ॥ १७ ॥ दुरवबदुखाकन दुर्गतिविनस्य
दुर्विपदुर्गोसवदुः सहदुःखोकांकिः ॥ उ
त्पातप्रायविघ्नीतिमसद्धुरिन्द्रियाधी
श्वनाशयत् सेजनतामघीश्वः ॥ १८ ॥ श्री

४ शि

नमो भगवते सदाशिवाय॥ सकलतत्वात्मकाय
सकलतत्वविहाराय॥ सकललोकैककर्त्रे सक
ललोकैकभर्त्रे सकललोकैकहर्त्रे॥ सकललो
कैकगुरवे सकललोकैकसाक्षिणे॥ सकल
निगमगुह्याय सकलवरप्रदाय स
लदुरितार्तिभंजनाय सकलजगदभं
कराय॥ सकललोकैकशंकराय शशांक
शेखराय शाश्वतनिजावासाय निरा
भासाय निर्द्वंद्वाय निःसंगाय निर्गुणाय निः
वाय निरंजनाय॥ निरामयाय निरुपमाय प
वाय निर्लेपाय निर्गमाय निरुपद्रवाय नि
नकाय निरन्तकाय निरवधिपारायानि सम्

16

17

21

123

26

ॐ स्वस्ति श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ यस्य स्मरणमात्रेण
जन्मसंसारबंधनात् ॥ विमुच्यते नमस्तस्मै विष्णवे प्रभ
विष्णवे ॥ १ ॥ नमः समस्तभूतानामादिभूताय भूभृते
अनेकरूपरूपाय विष्णवे प्रभविष्णवे ॥ २ वैशंपाय
नउवाच ॥ श्रुत्वा धर्मानशेषेण पावनानि च सर्वशः
युधिष्ठिरः शांतनवं पुनरेवाभ्यभाषत ॥ युधिष्ठिर
उवाच ॥ किमेकं दैवतं लोके किंवाप्येकं परायणं
स्तुवंतः कं कमर्चंतः प्राप्नुयुर्मानवाः शुभं ॥ ४ ॥ को धर्म
सर्वधर्माणां भवतः परमो मतः ॥ किं जपन्मुच्यते जंतु
र्जन्मसंसारबंधनात् ॥ ५ ॥ भीष्म उवाच ॥ जगत्प्रभुं दे
वदेवमनंतं पुरुषोत्तमं स्तुवन्नामसहस्रेण पुरु

वि० १

28

लोकनाथं महद्भूतं सर्वभूतभवोद्भवं ॥५॥

यः सततोत्थितः ॥६॥ तमेव चार्चयन्नित्यं भक्त्या पुरुषम-
व्ययं ॥ ध्यायन्स्तुवन्नमस्यंश्च यजमानस्तमेव च ॥७॥
अनादिनिधनं विष्णुं सर्वलोकमहेश्वरं ॥ लोका-
ध्यक्षं स्तुवन्नित्यं सर्वदुःखातिगो भवेत् ॥८॥ ब्रह्म-
ण्यं सर्वधर्मज्ञं लोकानां कीर्त्तिवर्द्धनं ॥९॥ एष मे
सर्वधर्माणां धर्मोऽधिकतमो मतः ॥ यद्भक्त्या पुंडरी-
काक्षं स्तवैरर्चेन्नरः सदा ॥१०॥ परमं यो महत्तेजः
परमं यो महत्तपः ॥ परमं यो महद्ब्रह्म परमं यः प-
रायणं ॥११॥ पवित्राणां पवित्रं यो मंगलानां च मंगलं
दैवतं देवतानां च भूतानां योऽव्ययः पिता ॥१२॥ यतः
सर्वाणि भूतानि भवंत्यादियुगागमे ॥ यस्मिंश्च प्रल

यं यांति पुनरेव युगक्षये ॥१३॥ तस्य लोकप्रधानस्य जग
न्नाथस्य भूपतेः विष्णोर्नामसहस्रं मे शृणु पापभयापहं ॥१४॥
यानि नामानि गौणानि विख्यातानि महात्मनः ऋ
षिभिः परिगीतानि तानि वक्ष्यामि भूतये ॥१५॥
ऋषिर्नाम्नां सहस्रस्य वेदव्यासो महामुनिः ॥ छंदो
नुष्टुप् तथा देवो भगवान् देवकीसुतः ॥ ॐ विष्णुं जि
ष्णुं महाविष्णुं प्रभविष्णुं महेश्वरं । अनेकरूप दैत्यां
तं नमामि पुरुषोत्तमं ॥१६॥ श्रीवेदव्यास उवाच ॥
ॐ अस्य श्रीविष्णोर्दिव्यसहस्रनामस्तोत्रमाला
मंत्रस्य श्रीभगवान्वेदव्यास ऋषिरनुष्टुप छंदः
श्रीकृष्णः परमात्मा देवता । ग्रामण्यो निःस्व पंजात इ

तिवीजं ॥ देवकीनंदनः स्रष्टेति शक्तिः ॥ उद्भवः क्षोभणो
देव इति परमो मंत्रः ॥ शंखभृन्नंदकी चक्रीति कील
कं ॥ त्रिसामा सामगः सामेति कवचं ॥ शार्ङ्गधन्वा ग
दाधर इति अस्त्रं ॥ ॐ विश्वं विष्णुर्वषट्कार इति
ध्यानं ॥ श्रीकृष्णप्रीत्यर्थे विष्णोर्नामसहस्रजपे
विनियोगः ॥ ॐ शिरसे वेदव्यासऋषये नमः ॥
मुखे, अनुष्टुप्छंदसे नमः ॥ हृदि श्रीकृष्णपर
नमः मात्म देवतायै ॥ गुह्ये अमृतांशूद्भवो भानुरि
ति वीजाय नमः ॥ पादयोः देवकी नंदनः स्रष्टेति
शक्तये नमः ॥ सर्वांगे शंखभृन्नंदकी चक्रीति की
लकाय नमः ॥ करसंपुटे श्रीकृष्णप्रीत्यर्थे पाठे वि
जपे

म योगः॥ इति ऋष्यादिन्यासः॥ ॐ विश्वं विष्णुर्वष
ट्कार इत्यंगुष्ठाभ्यां नमः॥ अमृतांशूद्भवो भानुरि
ति तर्जनीभ्यां नमः॥ ब्रह्मण्यो ब्रह्मकृद् ब्रह्मेति मध्य
माभ्यां नमः॥ सुवर्णबिंदुरक्षोभ्य इत्यनामिकाभ्यां न
मः॥ आदित्यो ज्योतिरादित्य इति कनिष्ठकाभ्यां न
मः॥ शार्ङ्गधन्वा गदाधर इति करतलकरपृष्ठाभ्यां
नमः॥ इति करन्यासः॥ अथ षडंगन्यासः॥ ॐ वि
श्वं विष्णुर्वषट्कार इति हृदयाय नमः॥ अमृतांशू
द्भवो भानुरिति शिरसे स्वाहा॥ ब्रह्मण्यो ब्रह्मकृद्ब्र
ह्मेति शिखायै वौषट्॥ सुवर्णबिंदुरक्षोभ्य इति

वि०
३

कवचायहुं ॥ आदित्यो ज्योतिरादित्य इति नेत्रत्रयाय वौ
षट् ॥ शार्ङ्गधन्वा गदापाणिरित्यस्त्राय फट् ॥ इति हृ
दयादि न्यासः ॥ ॐ श्रीविष्णोर्दिव्यसहस्र
नाम जपमहं करिष्ये इति संकल्पः ॥ श्रीपुरु
षोत्तमाराधने सर्वपापक्षयार्थे जपे विनियो
गः ॥ अथ ध्यानं ॥ शांताकारं भुजगशयनं प
द्मनाभं सुरेशं विश्वाधारं गगनसदृशं मेघ
वर्णं शुभांगं लक्ष्मीकांतं कमलनयनं योगि
भिर्ध्यानगम्यं वंदे विष्णुं भवभयहरं सर्वलोकै
कनाथं ॥ इति ध्यानं ॥ ॐ विश्वं विष्णुर्वषट्का

रोभूतभव्यभवत्प्रभुः। भूतकृद्भूतभृद्भावो भूतात्मा
भूतभावनः॥१८॥ पूतात्मा परमात्मा च मुक्तानां पर
मा गतिः॥ अव्ययः पुरुषः साक्षी क्षेत्रज्ञोऽक्षर एव च॥२
०॥ योगो योगविदां नेता प्रधानपुरुषेश्वरः। नारसिं
हवपुः श्रीमान् केशवः पुरुषोत्तमः॥२१॥ सर्वः
शर्वः शिवः स्थाणुर्भूतादिर्निधिरव्ययः। संभ
वो भावनो भर्ता प्रभवः प्रभुरीश्वरः॥२२॥ स्वयंभूः शंभु
रादित्यः पुष्कराक्षो महास्वनः॥ अनादिनिधनो
धाता विधाता धातुरुत्तमः॥२३॥ अप्रमेयो हृषीके
शः पद्मनाभोऽमरप्रभुः। विश्वकर्मा मनुस्त्वष्टा स्थ
विष्ठः स्थविरो ध्रुवः॥२४॥ अग्राह्यः शाश्वतः कृष्णो

वि०
४

लोहिताक्षः प्रतर्दनः ॥ प्रभूतस्त्रिककुब्धाम पवित्रं मंग
लं परं ॥ २५ ॥ ईशानः प्राणदः प्राणो ज्येष्ठः श्रेष्ठः प्रजापतिः
हिरण्यगर्भो भूगर्भो माधवो मधुसूदनः ॥ २६ ॥ ईश्व
रो विक्रमी धन्वी मेधावी विक्रमः क्रमः ॥ अनुत्तमो दु
राधर्षः कृतज्ञः कृतिरात्मवान् ॥ २७ ॥ सुरेशः शरणं श
र्म विश्वरेताः प्रजाभवः ॥ अहः संवत्सरो व्यालः प्रत्ययः
सर्वदर्शनः ॥ २८ ॥ अजः सर्वेश्वरः सिद्धः सिद्धिः सर्वादि
रच्युतः ॥ वृषाकपिरमेयात्मा सर्वयोगविनिःसृतः
॥ २९ ॥ वसुर्वसुमनाः सत्यः समात्मा संमितः समः
अमोघः पुंडरीकाक्षो वृषकर्मा वृषाकृतिः ॥ ३० ॥ रु
द्रो बहुशिरा बभ्रुर्विश्वयोनिः शुचिश्रवाः ॥ अमृतः शा
श्वतः स्थाणुर्वरारो[illegible]तपाः ॥ ३१ ॥ सर्वगः सर्ववि

[illegible]नविश्वक्सेनो जनार्दनः॥ वेदो वेदविदव्यंगो वेदांगो वेद
वित्कविः॥३२॥ लोकाध्यक्षः सुराध्यक्षो धर्माध्यक्षः कृ
ताकृतः॥ चतुरात्मा चतुर्व्यूहश्चतुर्दंष्ट्रश्चतुर्भुजः॥
३३॥ भ्राजिष्णुर्भोजनं भोक्ता सहिष्णुर्जगदादिजः॥ अ
नघो विजयो जेता विश्वयोनिः पुनर्वसुः॥३४॥ उपेंद्रो वा
मनः प्रांशुरमोघः शुचिरूर्जितः॥ अतींद्रः संग्रहः
सर्गो धृतात्मा नियमो यमः॥३५॥ वेद्यो वैद्यः सदा
योगी वीरहा माधवो मधुः॥ अतींद्रियो महामायो
महोत्साहो महाबलः॥३६॥ महाबुद्धिर्महावीर्यो महाशक्ति
र्महाद्युतिः॥ अनिर्देश्यवपुः श्रीमानमेयात्मा महाद्रिधृ
क्॥३७॥ महेष्वासो महीभर्ता [illegible]निवासः सतां गति

वि० ५

अनिरुद्धः सुरानंदो गोविंदो गोविदां पतिः ॥ ३८ ॥ मरीचि
र्दमनो हंसः सुपर्णो भुजगोत्तमः ॥ हिरण्यनाभः सु
तपाः पद्मनाभः प्रजापतिः ॥ ३९ ॥ अमृत्युः सर्वदृ
क्सिंहः संधाता संधिमान्स्थिरः ॥ अजो दुर्मर्ष
णः शास्ता विश्रुतात्मा सुरारिहा ॥ ४० ॥ गुरुर्गुरुत
मो धाम सत्यः सत्यपराक्रमः ॥ निमिषोऽनिमिषः
स्रग्वी वाचस्पतिरुदारधीः ॥ ४१ ॥ अग्रणीर्ग्रामणी
श्रीमान्न्यायो नेता समीरणः ॥ ४२ ॥ आवर्तनो नि
वृतात्मा संवृतः संप्रमर्दनः ॥ अहः संवर्तको
वह्निरनिलो धरणीधरः ॥ ४३ ॥ सुप्रसादः प्रसन्ना

सहस्रमूर्धा विश्वात्मा सहस्राक्षः सहस्रपात् ३

मा विस्पष्टः शिवः स्पष्टः शिवजः ॥ सत्कर्त्ता सत्कृतिः साधु
र्जंतुर्न्यायपरो नरः ॥४४॥ प्रसंख्येयोप्रमेयात्मा विशि
ष्टः शिष्टकृच्छुचिः ॥ सिद्धार्थः सिद्धसंकल्पः सिद्धदः
सिद्धसाधनः ॥ वृषाही वृषभो विष्णुर्वृषपर्वा वृषो
दरः ॥ वर्द्धनो वर्द्धमानश्च विविक्तः श्रुतिसागरः ॥
॥४६॥ सुभुजो दुर्द्धरो वाग्मी महेंद्रो वसुदो वसुः
नैकरूपो बृहद्रूपः शिपिविष्टः प्रकाशनः ॥४७॥ ओ
जस्तेजो द्युतिधरः प्रकाशात्मा प्रतापनः ॥ ऋद्धः स्प
ष्टाक्षरो मंत्रश्चंद्रांशुर्भास्करद्युतिः ॥४८॥ अमृतांशूद्भ
वो भानुः शशबिंदुः सुरेश्वरः ॥ औषधं जगतः से

वि० ६

तुः सत्यधर्मपराक्रमः ॥४९॥ भूतभव्यभवन्नाथः प
वनः पावनोनलः ॥ कामहा कामकृत्कान्तः कामः काम
प्रदः प्रभुः ॥५०॥ युगादिकृद्युगावर्तो नैकमायो म
हाशनः ॥ अदृश्यो व्यक्तरूपश्च सहस्रजिदनंतजि
त् ॥ इष्टोविशिष्टः शिष्टेष्टः शिखंडी नहुषो वृषः ॥ क्रो
धहा क्रोधकृत्कर्ता विश्वबाहुर्महीधरः ॥५२॥ अ
च्युतः प्रथितः प्राणः प्राणदो वासवानुजः ॥ अपांनि
धिरधिष्ठानमप्रमत्तः प्रतिष्ठितः ॥५४॥ स्कंदः स्कंदध
रो धुर्यो वरदो वायुवाहनः ॥ वासुदेवो बृहद्भानुरा
दिदेवः पुरंदरः ॥५५॥ अशोकस्तारणस्तारः शू

रः शौरिर्जनेश्वरः॥ अनुकूलः शतावर्त्तः पद्मी पद्मनि
भेक्षणः॥५६॥ पद्मनाभोऽरविंदाक्षः पद्मगर्भः शरीरभृत
महर्द्धिरृद्धो वृद्धात्मा महाक्षो गरुडध्वजः॥५७॥
अतुलः शरभो भीमः समयज्ञो हविर्हरिः॥ सर्वल
क्षणलक्षण्यो लक्ष्मीवान्समितिंजयः॥५८॥ विक्षरो
रोहितो मार्गो हेतुर्दामोदरः सहः॥ महीधरो महा
भागो वेगवानमिताशनः॥५९॥ उद्भवः क्षोभणो
देवः श्रीगर्भः परमेश्वरः॥ करणं कारणं कर्त्ता वि
कर्त्ता गहनो गुहः॥६०॥ व्यवसायो व्यवस्थानः सं
स्थानः स्थानदो ध्रुवः॥ परर्द्धिः परमस्पष्टः तुष्ट

पुरुषः प्रजेश्वरः ॥६१॥ रामो विरामो विरजो मार्गो ने
योनयोऽनयः । वीरः शक्तिमतां श्रेष्ठो धर्मो धर्मविदु
त्तमः ॥६२॥ वैकुण्ठः पुरुषः प्राणः प्राणदः प्रणवः पृथुः
हिरण्यगर्भः शत्रुघ्नो व्याप्तो वायुरधोक्षजः ॥६३॥ ऋतुः
सुदर्शनः कालः परमेष्ठी परिग्रहः ॥ उग्रः संवत्सरो
दक्षो विश्रामो विश्वदक्षिणः ॥६४॥ विस्तारः स्थाव
रः स्थाणुः प्रमाणं बीजमव्ययं ॥ अर्थोऽनर्थो महाको
शो महाभोगो महाधनः ॥६५॥ अनिर्विण्णः स्थविष्ठो
ऽभूर्धर्मयूपो महामखः ॥ नक्षत्रनेमिर्नक्षत्री क्षमः
क्षामः समीहनः ॥६६॥ यज्ञ इज्यो महेज्यश्च क्रतुस्सत्रं स

गतिः ॥ सर्वदर्शी विमुक्तात्मा सर्वज्ञो ज्ञानमुत्तमं ॥६५
सुव्रतः सुमुखः सूक्ष्मः सुघोषः सुखदः सुहृत ॥
मनोहरो जितक्रोधो वीरबाहुर्विदारणः ॥६६॥ स्वा
पनः स्ववशो व्यापी नैकात्मा नैककर्मकृत ॥ वत्सरो
वत्सलो वत्सी रत्नगर्भो धनेश्वरः ॥६७॥ धर्मगु
प धर्मकृद्धर्मी सदसत्क्षरमक्षरं ॥ अविज्ञाता स
हस्रांशुर्विधाता कृतलक्षणः ॥६८॥ गभस्तिनेमिः स
त्वस्थः सिंहो भूतमहेश्वरः ॥ आदिदेवो महादेवो
देवेशो देवभृद्गुरुः उत्तरो गोपतिर्गोप्ता ज्ञानग

ष्यः पुरातनः शरीरभूतभृद्भोक्ता कपीन्द्रो भूरि-
दक्षिणः ८० सोमपोऽमृतपः सोमः पुरुजित्पुरुसत्त-
मः विनयो जयः सत्यसंधो दाशार्हः सात्वतां-
पतिः ८१ जीवो विनयिता साक्षी मुकुन्दोऽमितविक्र-
मः अंभोनिधिरनंतात्मा महोदधिशयोंतकः
८२ अजो महार्हः स्वाभाव्यो जितामित्रः प्रमोद-
नः आनंदो नंदनो नंदः सत्यधर्मा त्रिविक्रमः
८३ महर्षिः कपिलाचार्यः कृतज्ञो मेदिनी-
पतिः त्रिपदस्त्रिदशाध्यक्षो महाशृंगः कृतां-
तकृत् ८४ महावराहो गोविंदः सुषेणः कनकां-

ङ्गदी ॥ गुह्यो गंभीरो गहनो गुप्तश्चक्रगदाधरः ७५
वेधाः स्वांगोऽजितः कृष्णो दृढः संकर्षणोऽच्युतः ॥ वरुणो
वारुणो वृक्षः पुष्कराक्षो महामनः ॥७६॥ भगवान्भ
गहानंदी वनमाली हलायुधः ॥ आदित्यो ज्योति
रादित्यः सहिष्णुर्गतिसत्तमः ॥७७॥ सुधन्वा खं
डपरशुर्दारुणो द्रविणप्रदः ॥ दिवस्पृक्सर्व
दृग्व्यासो वाचस्पतिरयोनिजः ॥७८॥ त्रिसामा सा
मगः साम निर्वाणं भेषजं भिषक् ॥ संन्यासकृच्छ
मः शांतो निष्ठा शांतिः परायणः ॥७९॥ शुभांगः शां
तिदः स्रष्टा कुमुदः कुवलेशयः ॥ गोहितो गोपतिर्गो

वि०
८

प्ता वृषभाक्षो वृषप्रियः ॥८०॥ ऽनिवर्त्ती निवृत्तात्मा सं
क्षेप्ता क्षेमकृच्छिवः ॥ श्रीवत्सवक्षाः श्रीवासः श्रीप
तिः श्रीमतांवरः ॥८१॥ श्रीदः श्रीशः श्रीनिवासः
श्रीनिधिः श्रीविभावनः ॥ श्रीधरः श्रीकरः श्रे
यः श्रीमान् लोकत्रयाश्रयः ॥८२॥ स्वक्षः स्वंगः
शतानंदो नंदिर्ज्योतिर्गणेश्वरः ॥ विजितात्मावि
धेयात्मा सत्कीर्त्तिश्छिन्नसंशयः ॥८३॥ उदी
र्णः सर्वतश्चक्षुरनीशः शाश्वतः स्थिरः ॥ भूश
यो भूषणो भूतिर्विशोकः शोकनाशनः ॥८४॥

अर्चिष्मानर्चितः कुंभो विशुद्धात्मा विशोधनः ॥
अनिरुद्धोऽप्रतिरथः प्रद्युम्नोऽमितविक्रमः ॥ ८५ ॥
कालनेमिनिहा वीरः शौरः शूरजनेश्वरः ॥ त्रि
लोकात्मा त्रिलोकेशः केशवः केशिहा हरिः ॥ ८६ ॥
कामदेवः कामपालः कामी कांतः कृतागमः ॥ अ
निर्देश्यवपुर्विष्णुर्वीरोऽनंतो धनंजयः ॥ ८७ ॥ ब्र
ह्मण्यो ब्रह्मकृद्ब्रह्मा ब्रह्म ब्रह्मविवर्धनः ॥ ब्रह्म
विद्ब्राह्मणो ब्रह्मी ब्रह्मज्ञो ब्राह्मणप्रियः ॥ ८८ ॥ महा
क्रमो महाकर्मा महातेजा महोरगः ॥ महाक्रतुर्म

नायज्वा महायज्ञो महाहविः ॥८९॥ स्तव्यः स्तवप्रियः स्तोत्रं
स्तुतिस्तोता रणप्रियः ॥ पूर्णः पूरयिता पुण्यः पुण्य
कीर्तिरनामयः ॥९०॥ मनोजवस्तीर्थकरो वसुरेता
वसुप्रदः ॥ वसुप्रदो वासुदेवो वसुर्वसुमना हविः
॥९१॥ सद्गतिः सत्कृतिः सत्ता सद्भूतिः सत्पराय
णः ॥ शूरसेनो यदुश्रेष्ठः सन्निवासः सुयामुनः
॥९२॥ भूतावासो वासुदेवः सर्वासुनिलयोऽनलः
दर्पहा दर्पदो दृप्तो दुर्धरोऽथापराजितः ॥९३॥
विश्वमूर्तिर्महामूर्तिर्दीप्तमूर्तिरमूर्तिमान्
अनेकमूर्तिरव्यक्तः शतमूर्तिः शताननः ॥९४॥

47

एको नैकः सवः कः किं यत्तत्पदमनुत्तमं ॥ लोकबंधु
र्लोकनाथो माधवो भक्तवत्सलः ॥ ८४ ॥ सुवर्णवर्णो हे
मांगो वरांगश्चंदनांगदी ॥ वीरहा विषमः शून्यो घृ
ताशीरचलश्चलः ॥ ८५ ॥ अमानी मानदो मान्यो लो
कस्वामी त्रिलोकधृक् ॥ सुमेधा मेधजो धन्यः
सत्यमेधा धराधरः ॥ ८६ ॥ तेजोवृषो द्युतिधरः
सर्वशस्त्रभृतां वरः ॥ प्रग्रहो निग्रहो व्यग्रो नै
कशृंगो गदाग्रजः ॥ ८७ ॥ चतुर्मूर्तिश्चतुर्बाहुश्च
तुर्व्यूहश्चतुर्गतिः ॥ चतुरात्मा चतुर्भावश्चतुर्वेद
विदेकपात् ॥ ८८ ॥ समावर्तो निवृत्तात्मा दुर्जयो-

वि०
११

दुरतिक्रमः ॥ दुर्लभो दुर्गमो दुर्गो दुरावासो दुरारिहा
॥१००॥ शुभांगो लोकसारंगः सुतंतुस्तंतुवर्द्धनः ॥ इंद्र
कर्मा महाकर्मा कृतकर्मा कृतागमः ॥१॥ उद्भवः सुं
दरः सुंदो रत्ननाभः सुलोचनः ॥ अर्को वाजसनः शृं
गी जयंतः सर्वविज्जयी ॥२॥ सुवर्णबिंदुरक्षोभ्यः सर्व
वागीश्वरेश्वरः ॥ महाह्रदो महागर्तो महाभूतो
महानिधिः ॥ कुमुदः कुंदरः कुंदः पर्जन्यः पावनो
निलः ॥ अमृतांशोमृतवपुः सर्वज्ञः सर्वतोमुखः ॥४॥
सुलभः सुव्रतः सिद्धः शत्रुजिच्छत्रुतापनः ॥ न्यग्रो
धोदुंबरोश्वत्थश्चाणूरांध्रनिषूदनः ॥५॥ सह

स्वार्चितः सप्तजिव्हः सप्तैधाः सप्तवाहनः अमूर्तिरनघो
चिंत्यो भयकृद्भयनाशनः ६ अणुर्बृहत्कृशः स्थू
लो गुणभृन्निर्गुणो महान् अधृतः स्वधृतः स्वास्यः
प्राग्वंशो वंशवर्द्धनः ७ भारभृत्कथितो योगी योगी
शः सर्वकामदः आश्रमः श्रमणः क्षामः सुपर्णो वायु
वाहनः ८ धनुर्द्धरो धनुर्वेदो दंडो दमयिता दमः
अपराजितः सर्वसहो नियंता नियमो यमः ९ स
त्ववान् सात्विकः सत्यः सत्यधर्मपरायणः अभि
प्रायः प्रियार्होऽर्हः प्रियकृत्प्रीतिवर्द्धनः १० विहायस
गतिर्ज्योतिः सुरुचिर्हुतभुग्विभुः रविर्विरोचनः

यज्ञो यज्ञपति र्यज्वा यज्ञांगो यज्ञवाहनः ॥२१॥ य
ज्ञभृद्यज्ञकृद्यज्ञी यज्ञभुग्यज्ञसाधनः ॥ यज्ञां
तकृद्यज्ञगुह्यमन्नमन्नाद एव च ॥२२॥ आत्म
योनिः स्वयंजातो वैखानः सामगायनः ॥२३॥
शंखभृन्नंदकी चक्री शार्ङ्गधन्वा गदाधरः
रथांगपाणिरक्षोभ्यः सर्वप्रहरणायुधः
॥२४॥ ॐ नमो नमः ॥ इतीदं कीर्तनीयस्य केश
वस्य महात्मनः ॥ नाम्नां सहस्रं दिव्यानामशे
षेण प्रकीर्त्तितं ॥ य इदं शृणुयान्नित्यं यश्चापि परिकीर्त्तये

यदि कीर्त्तिनं ॥ नाशुभं प्राप्नुयात् किंचित्सोमुत्रेह
च मानवः ॥२६॥ वेदांतगो ब्राह्मणः स्यात्क्षत्रियो वि
जयी भवेत् ॥ वैश्यो धनसमृद्धः स्याच्छूद्रः सु
खमवाप्नुयात् ॥ धर्मार्थी प्राप्नुयाद्धर्ममर्था
र्थी चार्थमाप्नुयात् ॥ कामानवाप्नुयात्कामी प्र
जार्थी प्राप्नुयात्प्रजां ॥२८॥ भक्तिमान्यः सदोत्था
य शुचिस्तद्गतमानसः ॥ सहस्रं वासुदेवस्य
नाम्नामेतत्प्रकीर्तयेत् ॥२९॥ यशः प्राप्नोति विपुलं
ज्ञातिप्राधान्यमेव च ॥३०॥ नजंपंक्तिचिदप्नोति

वि०
१४

वीर्यं तेजश्च विंदति ॥ भवत्यरोगो द्युतिमान्बल
रूपगुणान्वितः ॥ २१ ॥ रोगार्तो मुच्यते रोगाद्बद्धो
मुच्येत बंधनात् ॥ भयान्मुच्येत भीतस्तु मु
च्येतापन्न आपदः ॥ २२ ॥ दुर्गाण्यतितरंत्या
शु पुरुषः पुरुषोत्तमं ॥ स्तुवन्नामसहस्रे
ण नित्यं भक्तिसमन्वितः ॥ वासुदेवाश्रयो म
र्त्यो वासुदेवपरायणः ॥ सर्वपापविशुद्धात्मा
याति ब्रह्म सनातनं ॥ २४ ॥ न वासुदेवभक्ता
नामशुभं विद्यते क्वचित् ॥ जन्ममृत्युजराव्या

धिभयंनैवोपजायते ॥३५॥ इदंस्तवमधीया
नःश्रद्धाभक्तिसमन्वितः ॥ युज्येतात्मासुखक्षां
तिश्रीधृतिस्मृतिकीर्तिभिः ॥३६॥ नक्रोधोन
चमात्सर्यंनलोभोनाशुभामतिः ॥ भवंतिकृ
तपुण्यानांभक्तानांपुरुषोत्तमं ॥३७॥ द्यौःस
चंद्रार्कनक्षत्रंखंदिशोभूर्महोदधिः ॥ वा
सुदेवस्यवीर्येणाविधृतानिमहात्मानः ॥३८॥
ससुरासुरगंधर्वांसयक्षोरगराक्षसं ॥ जगद्व
शेवर्ततेदंकृष्णस्यसचराचरं ॥३९॥ इंद्रियाणि

वि०
७५ 54

मनोबुद्धिः सत्वं तेजो बलं धृतिः॥ वासुदेवात्मका
न्याहुः क्षेत्रं क्षेत्रज्ञ एव च॥५०॥ सर्वागमानामा
चारः प्रथमं परिकल्पते॥ आचारप्रभवो
धर्मो धर्मस्य प्रभुरच्युतः॥ ऋषयः पितरो
देवा महाभूतानि धातवः॥ जंगमाजंगमं
चेदं जगन्नारायणोद्भवं॥५२॥ योगो ज्ञा
नं तथा सांख्यं विद्याः शिल्पादि कर्म च॥ वेदाः
शास्त्राणि विज्ञानमेतत्सर्वं जनार्दनात्॥५३
एको विष्णुर्महद्भूतं पृथग्भूतान्यनेकशः

श्री लोकान्या प्रेरिता नाम जं केविष्व भगवापः
॥४४॥ इदं सर्वं जगं ते विष्णो कास्येन कीर्तितं ॥
पठेद्य दैर्घ्यत्युरुषः स्रोदः पुत्रुं मुरवानिव ॥
॥४५॥ विष्णेश्वर भजं देवं जगतः पुजनवाप्यप
॥ भजंति ये पुष्कराक्षं नते यांति पराभवं ॥४६
॥ अर्जुन उवाच ॥ पद्मपत्रविशालाक्ष पद्मनाभ
सुरोत्तम ॥ भक्तानामनुरक्तानां त्राता भव जना
र्दनः ॥४७॥ श्री भगवानुवाच ॥ यो मां नामसहस्रे
ण स्तोतुमिच्छति पांडव ॥ सोहमेकेन श्लोकेन

स्तुति एव न संशयः ॥४८॥ नमोस्त्वनंताय सहस्रमू
र्त्तये सहस्रपादाक्षिशिरोरुवाहवे ॥ सहस्र
नाम्ने पुरुषाय शाश्वते सहस्रकोटी
युगधारिणे नमः ॥४९॥ नमः कमलनाभाय न
मस्ते जलशायिने ॥ नमस्ते केशवानंत वासु
देव नमोस्तु ते ॥५०॥ वासनाद्वासुदेवस्य वासि
तं भुवनत्रयं ॥ सर्वभूतनिवासोसि वासुदेव
नमोस्तु ते ॥५१॥ नमो ब्रह्मण्यदेवाय गोब्राह्म
णहिताय च ॥ जगद्धिताय कृष्णाय गोविंदाय न
मो नमः ॥५२॥ आकाशात्पतितं तोयं यथा गच्छति

सागरे ॥ सर्वदेवनमस्कारं केशवं प्रतिगच्छति
॥५३॥ एवं निकुंठकः पंपापचत्रसंध्रुअते हरिः ॥ कृ
पर्यंतं विजानीयाद्गोविंदरहितागमं ॥५४॥ सर्व
वेदेषु पुराणेषु सर्वतीर्थेषु यत्फलं ॥ तत्फलं स
मवाप्नोति स्तुत्वा देवं जनार्दनं ॥५५॥ यो नरः पठ
ति५
तेनित्यं त्रिकालं केशिवालये ॥ द्विकालमेक
कालं वा क्रूरं सर्वं व्यपोहति ॥५६॥ इत्येते रि
पवक्रूरस्य सौम्याः सर्वे सहाजना ॥ विलीयंते च
पापानि स्तवे ह्यस्मिन प्रकीर्तिते ॥५७॥ येन

वि०
१८

ध्यातं स्मृतं येन येन नामं पठ्यते स्तवः ॥ इदं तानि
सर्वदा नामानि कृराः सर्वे सम संस्थिताः ॥ ५८ ॥ इह
लोके परे चापि न जन्म विद्यते क्वचित् ॥ नामान्ना
सहस्रं यो धयते ब्रह्मरूपं समत्स्नमु चौ ॥ ५९ ॥
हंति दहति पापानि कल्पकोटिशतानि च ॥
पुस्तकं पूजयन्ति यो पापं तत्व मानसके सा व ॥
॥ ६० ॥ परे क्रा मसहस्रं तु गवां कोटिफलं लभे
त ॥ शिवालये पठेन्नित्यं तुलसी वनसंस्थितं
॥ ६१ ॥ नरो मुक्तिमवाप्नोति चक्रपाणेर्वचो यथा

पा ॥ वृतं महत्वादिकं पापं सर्वं पापं विनश्यति ॥ ६१ ॥
इति श्री महाभारते शतसाहस्र्यां संहितायां वैया
सिक्यां शांतिपर्वणि उत्तमानुशासने दानध
र्मे संसमाप्तम् ॥ संवत १८९६
मीं तरे विक्रमो नाम सह संवत्सरे
[illegible] नेमासे कृष्णपक्षे तिथौ पंचम्यां गुरुवास
रे त्वतां लिखमिदं भिक्षु कल्याण प्रवास्वपठना
र्थम ॥ शुभं [illegible] पाते श्रीरामाय नमः ॥=॥=॥=॥

ॐ वैहस्या धु. वा स्विक र पं च क वा स्वे
ज्या दि से प्र वा ल र र हें ल स व रा व
हें घ यें वि र ल प्रा बि चे र कु हे ह र क
जै से घु वा दि त्य यु गे म र गा न घ
रा न ॥ प्र हो त ना तं च न गं क स्र्ये न
हैं दु व र विं श नि भा मि का नि पे ते म
हो नै व न हं व घे ये न उ न वा पि स
न नं न स हं ॥ श्री रा म कृ ष्ण ना रा य ण

ॐ युधिष्ठिर उवाच श्रीकृष्ण जगतां ना
थ कृपां कुरु दयानिधे स्तोत्रं तद्ब्रूहि येना
हं नरवे दुःखसंकटे ॥ श्रीकृष्णोवाच
शृणु राजन् प्रवक्ष्यामि तवाग्रे स्तोत्रमु
त्तमम् दारिद्र्यादि दुःखानां नाशनं
विघ्ननाशनं कार्यसिद्धिकरं उदारं पर
मालक्ष्मी उदयकं ॥ उच्चाटन रहितं गाम
गलोपालस्य कीर्तितं ॐ अस्य श्रीगण
पतिस्तोत्रमंत्रस्य नारदऋषिरनुष्टुप्छ
न्दः गणपतिर्देवता गणपतिप्रीतिर्वी

[illegible] उमासुत

मूषकवाहनः [illegible]

[illegible] महातेजाः

[illegible]

[illegible]

[illegible] शंकरनन्दनः [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] विनाशनः

[illegible]

[illegible] एकदन्तो [illegible]

[illegible] गजाननो [illegible]

[illegible]

हादे नवलतः । विद्युप्रदेशा हेमा हिदु
रवदैतोऽग्रजन्मा श्वानः । सिद्ध प्रियाः गलच
धूर्तिमान्सोऽजाग्रवर्द्धनः । हनपूरादि
गौडः ष्णकरोविवृचशिवः । दलैवर
धरः । श्रेष्ठः । ष्टः । जनानाग्ररविभृतः । श
शुध्येसोचनुवौडुः । सोम्यहादिद्रना
शकः । प्रादिपुर्ज्ञोदयाशीलेरलक्षं
ॐ महादरः । सर्वोम्प्रेघोरवातः । नक्षिमु देव
हिमत्रनायकः । विद्यावा । नरनशीलम्म
वेदविमंतविशुसथो, भविशोवगति
नेतप्रज्ञानजामोमृकेलतः । चौजनौ

।।ापः ज्ञा क्ष वः द नेत्रपिः वास्त्रः सर्वे
त्र मुद्रः श्री नान्हवे श्रीव शा ब्रार कः वि
नि घु च्छ सौः सह हु वो न त्तो ना प ल हाय
कुः इ दं सौ न्न गा र्गो शा स्या थः प ठे लो दू र ज
नः तस्य वाञ्छि त का र्य स्या सि द्धि च न ना लि
क्षि तं रा ज्य र ज्यो घ ना सा म्प ह त्रे क श्रोय ते
घु वे श त्रु व्याधि विना शा र्थं नि श्चा च यः प
टे हु घः सा सत्र य द्रो न श्वा स्तु स्त स्य द्रो गा क्ष
शात्र वः श्री राम कृष्ण सदे सा त विद्या वा म
ल नं घि षु दो वा मः पुत्र वाम श्वरा ने दूं ह
र ... वे स घ्या है श्री ति वास श्र प ठे लो
... ल त नं ट न कि शा र्वि पा रे न सि ...

68